

Gemeente Rijswijk
T.a.v. de leden van de Gemeenteraad

Rijswijk, 4 maart 2020

Geachte leden van de Gemeenteraad,

Het stemt mij somber u te moeten vermoeien met onderstaande uiteenzetting. Gezien de uitlatingen van mevrouw.... voorzitter van amateurvereniging Amateurspalet tijdens het Forum Samenleving d.d. 18 februari j.l., zie ik mij helaas genoodzaakt hierop te reageren, temeer omdat mevrouw.... na haar pleidooi een persbericht de deur uit gedaan heeft waarin zij alles wederom op scherp zet en de verantwoordelijkheid bij Museum Rijswijk legt. Het pleidooi van de voorzitter tijdens het Forum heb ik met groeiende verbazing gevolgd. De afspraken die nog geen week daarvoor tijdens een informatief gesprek bij wethouder Besteman waren gemaakt werden onjuist weergegeven en een reeks van onwaarheden over Museum Rijswijk en de directie volgden elkaar op. Dat, terwijl Museum Rijswijk zijn nek meerdere malen heeft uitgestoken voor Amateurspalet. In het Forum wordt gesproken van een annulering van de ledententoonstelling. Daar is nooit sprake van geweest, althans niet door Museum Rijswijk; integendeel.

De directie heeft de afgelopen twee jaar herhaaldelijk oproepen gedaan aan het adres van Amateurspalet om het bestuur en haar leden te laten nadenken over betrokkenheid bij het museum en het moderniseren van een achterhaalde formule. Daar is tot op heden geen respons op gekomen. Wat vooral bij het bestuur van Amateurspalet speelt is het doorbreken van de traditie en de onmacht hiermee om te gaan. Dat maakt het bespreken en het verkennen van nieuwe wegen vrijwel onmogelijk.

Na twee jaar proberen heeft Museum Rijswijk besloten de ledententoonstelling niet meer te laten plaatsvinden in het museum om de volgende redenen:

- De formule van een ledententoonstelling is reeds vele jaren uitgewerkt;
- Tijdens de tentoonstelling komt er nauwelijks iemand naar het museum;
- De tentoonstelling trekt een handjevol familieleden van de deelnemers aan, maar is volstrekt onaantrekkelijk en oninteressant voor de inwoners van Rijswijk, laat staan voor kunstlievende bezoekers van buiten de stad;
- Reguliere bezoekers van Museum Rijswijk worden boos bij het zien van de 'tentoonstelling' en eisen hun geld terug; dit veroorzaakt reputatieschade;
- 2/3 van de volledige tentoonstellingsruimte vullen met een ledententoonstelling is een te grote ingreep die op geen enkele manier aansluit bij de thematiek van Museum Rijswijk, namelijk Papier- en Textielkunst en Rijswijks erfgoed;
- De inkomstenderving is aanzienlijk;
- Bedrijfsmatig en inhoudelijk is de ledententoonstelling een te grote aderlating aan de kant van het museum.

Na dit besluit heeft Museum Rijswijk direct met de directie van de Bibliotheek aan de Vliet contact opgenomen met de vraag of Amateurspalet haar ledententoonstelling in de bibliotheek kon houden, ook met het idee om alvast een opstap te creëren richting Huis van de Stad. Museum Rijswijk zou om niet blijven adviseren en de opbouw van de tentoonstelling blijven begeleiden. Niet alleen de Bibliotheek maar ook de Kunstuitleen waren enthousiast en bereid hun programmering aan te passen. De Bibliotheek trekt immers een veelvoud aan bezoekers van het museum, heeft meer muren ter beschikking om werken te tonen, hanteert een ander verdienmodel waardoor er geen financieel risico wordt gelopen, er hoeft niet te worden aangesloten bij een bestaande programmering en krijgt uitsluitend inwoners van Rijswijk over de vloer. Win, win, win, win, win.

Na deze oplossing te hebben voorgelegd bij het bestuur van Amateurspalet, gaf Amateurspalet aan eigenlijk heel graag langer dan 10 dagen te willen exposeren en dit ook liever te doen vlak voor de zomervakantie in plaats van in het begin van het voorjaar. Met deze wens is de directie direct naar de Bibliotheek en de Kunstuitleen gestapt en heeft wederom zijn nek hiervoor uitgestoken, met als resultaat dat Amateurspalet gedurende de hele maand juni in de bibliotheek mocht exposeren. De kunstuitleen was hier met name enthousiast over in verband met een wisselwerkingseffect dat hierdoor zou ontstaan. Toen de directie van het museum dit wapenfeit deelde binnen het gremium Kracht van Rijswijk, bood ook de zakelijk directeur van de Rijswijkse Schouwburg spontaan aan om in de zomerperiode de deuren te openen en plaats te bieden aan een ledententoonstelling van Amateurspalet. Dit speelde zich af eind november 2019. Van de bijeenkomst is een verslag gemaakt dat op verzoek uiteraard ter beschikking wordt gesteld.

Vervolgens kreeg de voorzitter van de Raad van Toezicht van Museum Rijswijk op 10 december j.l. een brief waarin beklag werd gedaan van het optreden van de directie met het verzoek eea terug te draaien. Voorzitter.... heeft deze brief beantwoord met o.a. de uitleg dat een raad van toezicht niet over het tentoonstellingsbeleid van de directie gaat. Hij vraagt begrip voor de keuze van de directie, mede gezien het feit dat er een reëel alternatief was geboden.

Het bestuur van Amateurspalet liet het hier niet bij zitten en vroeg een gesprek aan bij wethouder Besteman. De wethouder nodigde de directie van het museum uit hierbij aanwezig te zijn. Tijdens het gesprek d.d. 13 februari j.l. kwam het bestuur van Amateurspalet niet verder dan dat de ledententoonstelling als een traditie van 60 jaar had en dat de ledententoonstelling daarom gewoon in de oude vorm dit jaar weer moest plaatsvinden in Museum Rijswijk, terwijl de verwachting was dat er tijdens dat gesprek al enkele nieuwe ideeën zouden worden gepresenteerd door het bestuur.

Tijdens het gesprek is afgesproken dat het bestuur van Amateurspalet eerst eea zou gaan bespreken met haar leden – dat had het bestuur nog niet gedaan sinds het eerste gesprek in november – en de ideeën die daaruit zouden voortkomen zou voorleggen aan Museum Rijswijk. Vervolgens zou worden besproken of en hoe deze nieuwe alternatieven een plek konden krijgen in het museum. De directie van het museum heeft tijdens dit gesprek meerdere keren benadrukt dat een ledententoonstelling die 2/3 van het museum in beslag neemt hierbij geen optie meer was. Aansluiten bij een tentoonstelling over Rijswijkse landgoederen die in het voorjaar op de rol staat was een idee dat daarbij spontaan ontstond, als voorbeeld van de zaak benaderen vanuit een positieve nieuwe invalshoek.

Een week later kreeg Museum Rijswijk een brief, in afschrift aan de wethouder en gedateerd op 19 februari waarin volledig voorbij werd gegaan aan de bij de wethouder aan tafel gemaakte afspraken. In de brief wordt verwezen naar de statuten van het museum en werd de verantwoordelijkheid volledig bij het museum neergelegd. Conclusie van Amateurspalet: “De expositie in de huidige format gaat dit jaar door zoals gebruikelijk in de maand mei in Museum Rijswijk tenzij tijdig een alternatieve vorm is gevonden en uitgewerkt”. Deze brief werd op 27 februari gevold door een boze e-mail waarin bedreigd werd met stappen! Dit heeft de directie doen besluiten om deze uitgebreide brief te schrijven.

De bevindingen van Museum Rijswijk zijn als volgt:

- Het programmeren van een project van een externe instelling waarvan de formule al jarenlang is uitgewerkt en die het museum zowel financiële en reputatieschade oplevert kan en wil Museum Rijswijk richting Gemeenteraad, Raad van Toezicht en medewerkers niet verantwoorden. Eventuele externe financiering van een project waaraan een achterhaalde formule ten grondslag ligt is overigens ook (publiek) geld weggooien;
- Museum Rijswijk is niet verplicht om welke externe partij dan ook per definitie een podium te geven in het museum. Dat het museum dat maar al te graag en veelvuldig doet heeft te maken met de aard en de inhoud van de ideeën die partijen bij het museum aandienen en waaruit in gezamenlijkheid interessante projecten ontstaan. Museum Rijswijk behoudt zich te allen tijde het recht voor om niet met een externe partij samen te werken als een idee – traditie of niet – haaks op het beleid staat. Dat is gewoon Nederlands recht;
- Het museum werkt op allerlei fronten reeds samen met partners in het culturele en het sociale domein. In samenwerking met Trias komt er dit najaar een beeldende versie van de Rijswijk Talent Award, waar alle inwoners van Rijswijk van jong tot oud, van amateur tot professional aan kunnen deelnemen, dus ook de leden van Amateurspalet. Tijdens de Papier Biënnale 2020 die als thema ‘Thuis’ heeft, werkt het museum samen met Welzijn Rijswijk en andere instellingen in het sociale domein. Binnen deze partnerships wordt op gelijkwaardig niveau gesproken over hoe er bij elkaar kan worden aangesloten. Dit levert niet alleen bijzondere samenwerkingen op maar ook externe subsidiemogelijkheden;
- Museum Rijswijk heeft zijn verantwoordelijkheid genomen richting Amateurspalet door weliswaar een radicale verandering te weeg te brengen (dit overigens pas na twee jaar aandringen zonder succes), maar tegelijkertijd ook met een gedegen oplossing te komen waarbij de ledentoonstelling kan plaatsvinden in een omgeving waar alleen maar inwoners uit Rijswijk komen, geen entree hoeft te worden betaald en waarbij de professionele betrokkenheid van het museum blijft gehandhaafd.

Gezien het standpunt van het bestuur van Amateurspalet en het schrijven van diverse brieven die haaks staan op de gemaakte afspraken, voelt Museum Rijswijk zich niet meer genoodzaakt om mee te blijven bewegen en hulp en expertise te blijven bieden. De museumdirectie staat voor de financiële en inhoudelijke ontwikkeling van Museum Rijswijk.

Samen met een klein team wordt er dagelijks keihard gewerkt om het museum naar een hoger plan te tillen, Rijswijk op de kaart te zetten en in de komende jaren te kunnen voldoen aan de financiële verplichtingen die in samenspraak met gemeente Rijswijk zijn aangegaan. Dit is een zeer ingewikkelde klus en vereist een strak financieel en inhoudelijk beleid. “We doen het al 60 jaar zo” geldt dan niet meer.

Het bestuur noch de leden van Amateurspalet hebben van zich laten horen toen het museum in zwaar weer verkeerde. Hoe mooi zou het zijn geweest als het bestuur van Amateurspalet bijvoorbeeld een ledenactie had opgezet om het museum er weer mede bovenop te helpen, of op een of andere manier haar steun had betuigd? Niets van dit al! Het bestuur noch de leden van Amateurspalet toonden en tonen enige betrokkenheid bij de ontwikkeling van het museum, niet tijdens de ledententoonstelling en niet daarbuiten. In plaats daarvan worden er claims gelegd, worden er persberichten de deur uitgedaan die het museum schaden en wordt er gedreigd met het ondernemen van stappen zonder ook maar iets positiefs bij te dragen aan het succes van het museum. ‘Status’ (het kunnen exposeren in een museum; een bibliotheek of een schouwburg is kennelijk niet chique genoeg) is het enige doel dat het bestuur van Amateurspalet in haar vizier lijkt te hebben. Deze vorm van entitlement getuigt niet van een open en/of collegiale houding.

Nadat Museum Rijswijk zich in alle oprechtheid heeft ingezet om aan Amateurspalet een reëel alternatief te bieden, wenst het museum niet op deze manier te worden bejegend. Hetgeen mevrouw..... in het Forum declameerde leek op stemmingmakerij en verdraaiing van de feiten. Medewerkers en directie steken hun kostbare tijd liever in samenwerkingsvormen met gedreven organisaties die op gelijkwaardig niveau met ons plannen ontwikkelen die mooie projecten opleveren voor en door de inwoners van Rijswijk, zowel op cultureel als op sociaal gebied. Daarvoor blijft Museum Rijswijk zich te allen tijde inzetten met veel passie en toewijding.

Met vriendelijke groet,